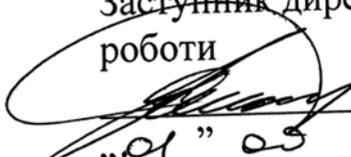

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«МИКОЛАЇВСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ТРАНСПОРТНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ
УКРАЇНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ НАУКИ І ТЕХНОЛОГІЙ»

Циклова комісія «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»

Затверджую:

Заступник директора з навчальної
роботи

 Дмитро БЕСАРАБ

„01” 03 2025 р.

Робоча навчальна програма

Основи управлінської діяльності

(назва навчальної дисципліни)

галузь знань:

15 «Автоматизація та приладобудування»

17 «Електроніка, автоматизація та електронні комунікації»

спеціальність:

151 «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»

174 «Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка»

ОПП: «Монтаж, обслуговування та ремонт автоматизованих систем керування рухом на залізничному транспорті»

Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр

Робоча програма навчальної дисципліни підготовки фахового молодшого бакалавра з дисципліни «Основи управлінської діяльності»

Розробник програми: викладач першої категорії Оксана КОБЗАР

Робочу навчальну програму розглянуто на засіданні циклової комісії «Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології»

Протокол № 2 від 29.08.25

Голова циклової комісії

Олена КОБЕЦЬ

1 ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійний ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Загальна кількість годин – 90	Галузь знань: 15 Автоматизація та приладобудування / 17 Електроніка, автоматизація та електронні комунікації	Нормативна, за вибором	
Кількість годин за семестр 7 семестр – 90	Спеціальність: 151 Автоматизація та комп'ютерно-інтегровані технології / 174 Автоматизація, комп'ютерно-інтегровані технології та робототехніка ОПП: «Монтаж, обслуговування та ремонт автоматизованих систем керування рухом на залізничному транспорті»	Рік підготовки	
		4-й	-
		Семестр	
		7-й	-
		Лекції, семінарські	
		лекції - 20 год	-
		семінари – 6 год	-
		Практичні	
Кількість аудиторних годин – 34		8 год.	-
		Лабораторні	
		-- год.	-
Тижневих аудиторних годин для денної форми навчання: 7 семестр – 2		Самостійна робота	
		56 год.	-
	Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр		

2 МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета передбачає вивчення форм, засобів і проблем управлінської діяльності керівників молодшої і середньої ланки з організації виробництва та створення вимог для високоякісної творчої праці, розкриття і реалізації здібностей особи, колективу.

Завдання полягає в тому, щоб навчити майбутніх фахівців умінню розкривати психологічні основи управління через розгляд психології особистості, колективу і управлінської діяльності. Розглядати причини виникнення виробничих конфліктів і шляхи їх вирішення. Вміти використовувати рекомендовані правила прийняття управлінських рішень, раціональні прийоми організації праці і підтримувати високий рівень працездатності керівника.

Перелік компетентностей здобувачів освіти, що формуються в результаті засвоєння дисципліни:

загальні компетентності:

ЗК1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

спеціальні компетентності:

СК9. Здатність економічно обґрунтовувати вибір елементів систем автоматизації.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач освіти повинен бути здатним продемонструвати такі результати навчання:

РН14. Застосовувати базові знання з економіки та управління в процесі економічного обґрунтування технічних рішень.

РН19. Зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

З ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Вступ

Розділ 1 Основи підприємницької діяльності

Тема 1 Основні економічні поняття і закономірності.

Тема 2 Правове регулювання підприємництва.

Тема 3 Організаційно-правові форми підприємницької діяльності.

Розділ 2 Управління первинним трудовим колективом

Тема 1 Організація процесу управління.

Тема 2 Ознаки трудового колективу.

Тема 3 Керівник, як організатор і вихователь в трудовому колективі.

Тема 4 Організація праці керівника.

Тема 5 Прояв індивідуальних особливостей членів трудового колективу.

Тема 6 Морально-психологічний клімат членів трудового колективу.

Тема 7 Психолого-педагогічні методи запобігання конфліктів в колективі.

Тема 8 Професійна і соціально-психологічна адаптація особи в трудовому колективі.

Розділ 3 Управління виробництвом в умовах розвитку колективних форм організації праці

Тема 1 Бригадна форма організації праці. Бригадний підряд.

Тема 2 Стимулювання праці на дільницях.

Розділ 4 Зарубіжний досвід управління

Тема 1 Основи менеджменту.

Тема 2 Основи маркетингу.

4 СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових тем	Кількість годин												
	денна форма						заочна форма						
	всього	у тому числі					всього	у тому числі					
		лек	пр	лаб	сем	с.р		лек	пр	лаб	се	с.р	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	
Вступ	2	2											
Розділ 1. Основи підприємницької діяльності.													
Тема 1. Основні економічні поняття і закономірності.	4	2				2							
Тема 2. Правове регулювання підприємництва.	4					4							
Тема 3. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності.	6		2			4							
Разом:	14	2	2			10							
Розділ 2. Управління первинним трудовим колективом.													
Тема 1. Організація процесу управління.	4					4							
Тема 2. Ознаки трудового колективу.	4					4							
Тема 3. Керівник, як організатор і вихователь в трудовому колективі.	6	2				4							
Тема 4. Організація праці керівника.	8	2			2	4							
Тема 5. Прояв індивідуальних особливостей членів трудового колективу.	8	2	2			4							
Тема 6. Морально-психологічний клімат трудового колективу.	8	2	2			4							
Тема 7. Психолого-педагогічні методи запобігання конфліктів в колективі.	6	2				4							
Тема 8. Професійна і соціально-психологічна адаптація особи в трудовому колективі.	8	2			2	4							
Разом:	52	12	4		4	32							
Розділ 3. Управління виробництвом в умовах розвитку колективних форм організації праці.													
Тема 1. Бригадна форма організації праці. Бригадний підряд.	4	2				2							
Тема 2. Стимулювання праці на дільницях.	4					4							
Разом:	8	2				6							
Розділ 4. Зарубіжний досвід управління.													
Тема 1. Основи менеджменту.	8	2	2			4							
Тема 2. Основи маркетингу.	6				2	4							
Разом:	14	2	2		2	8							
ВСЬОГО ГОДИН:	90	20	8		6	56							

5 ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ З/п	Назва теми, зміст	Кількість годин
1.	Вступ 1 Поняття та зміст підприємництва 2 Роль підприємництва у суспільстві 3 Взаємозв'язок підприємництва, менеджменту і маркетингу	2

2.	Основні економічні поняття і закономірності. 1. Сутність і закономірності розвитку економіки 2. Економічні закони: сутність і класифікація 3. Економічні категорії та їх роль у пізнанні господарських процесів	2
3.	Керівник, як організатор і вихователь в трудовому колективі. 1. Соціально-психологічна характеристика керівника. 2. Характер управлінських рішень. 3. Функції керівника колективу.	
4.	Організація праці керівника. 1. Сутність організації праці керівника. 2. Основні складові організації праці керівника. 3. Організація особистої праці керівника. 4. Організаційне мистецтво керівника. 5. Принципи організації праці керівника. 6. Підбір і оцінка управлінських кадрів. 7. Резерв кадрів і атестація керівників.	2
5.	Проявлення індивідуальних особливостей членів трудового колективу. 1. Складність управління людьми 2. Соціально-психологічні методи управління 3. Методи управління груповими явищами 4. Методи управління індивідуальною поведінкою 5. Психологічний вплив 6. Методи психологічного впливу 7. Фактори соціально-психологічного впливу	2
6.	Морально - психологічний клімат трудового колективу. 1. Поняття соціально-психологічного клімату 2. Ознаки сприятливого соціально-психологічного клімату 3. Фактори формування соціально-психологічного клімату 4. Роль керівника у формуванні клімату 5. Методи поліпшення соціально-психологічного клімату	2
7.	Психолого-педагогічні методи запобігання конфліктів в колективі. 1. Поняття конфлікту і конфліктної ситуації. 2. Види і причини конфліктів. 3. Психологічний аналіз конфлікту, психолого-педагогічні методи його профілактики. 4. Розв'язання конфліктів.	2
8.	Професійна і соціально-психологічна адаптація особи в трудовому колективі. 1. Психологічні причини, що викликають необхідність професійної і соціальної адаптації в колективі. 2. Фактори, що впливають на процес адаптації. 3. Вимоги до організації робочого місця робітника.	2
9.	Бригадна форма організації праці. Бригадний підряд. 1. Поняття бригади та бригадної форми організації праці 2. Передумови та доцільність бригадної форми праці 3. Класифікація бригад 4. Професійний склад бригад 5. Чисельність бригад	2
10.	Основи менеджменту. 1. Поняття менеджменту та управління 2. Види менеджменту за напрямками 3. Менеджер та його роль 4. Основні якості сучасного менеджера 5. Підприємець та його роль у ринковій економіці	2
Всього:		20

6 ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми, зміст	Кількість годин
1	Тема семінару: Основи підприємницької діяльності. Організація процесу управління первинним трудовим колективом. 1. Основні економічні поняття і закономірності. 2. Правове регулювання підприємництва. 3. Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. 4. Організація процесу управління. 5. Ознаки трудового колективу. 6. Керівник, як організатор і вихователь в трудовому колективі. 7. Організація праці керівника.	2
2	Тема семінару: Індивідуальні особливості та конфлікти в трудовому колективі. 1. Проявлення індивідуальних особливостей членів трудового колективу. 2. Морально-психологічний клімат трудового колективу. 3. Психолого-педагогічні методи запобігання конфліктів в колективі. 4. Професійна і соціально-психологічна адаптація особи в трудовому колективі.	2
3	Тема семінару: Управління виробництвом в умовах розвитку колективних форм організації праці. Зарубіжний досвід управління. 1. Бригадна форма організації праці. Бригадний підряд. 2. Основи менеджменту. 3. Основи маркетингу.	2
Всього:		6

7 ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми, зміст	Кількість годин
1.	Практична робота №1. Складання бізнес-плану підприємства.	2
2.	Практична робота №2. Складання характеристики особи.	2
3.	Практична робота №3. Вивчення і аналіз конфлікту в колективі.	2
4.	Практична робота №4. Індивідуальна робота з новачком, щойно прийнятим на роботу.	2
ВСЬОГО:		8

8 ТЕМИ ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин

9 САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми, зміст	Кількість годин
1	Основні економічні поняття і закономірності.	2
2	Правове регулювання підприємництва.	4
3	Організаційно-правові форми підприємницької діяльності.	4

4	Організація процесу управління.	4
5	Ознаки трудового колективу.	4
6	Керівник, як організатор і вихователь в трудовому колективі.	4
7	Організація праці керівника.	4
8	Проявлення індивідуальних особливостей членів трудового колективу.	4
9	Морально-психологічний клімат трудового колективу.	4
10	Психолого-педагогічні методи запобігання конфліктів в колективі.	4
11	Професійна і соціально-психологічна адаптація особи в трудовому колективі.	4
12	Бригадна форма організації праці. Бригадний підряд.	2
13	Стимулювання праці на дільницях.	4
14	Основи менеджменту.	4
15	Основи маркетингу.	4
Всього:		56

10 МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Метод – спосіб досягнення мети; певним чином упорядкована діяльність, засіб пізнання або відтворення у мисленні предмета, який вивчається. У процесі навчання метод є упорядкованим способом взаємопов’язаної діяльності викладача та активної пізнавальної активності студентів.

Застосовуються такі групи методів: словесні, наочні, практичні, а саме:

- методи усного викладання знань викладачем та активізація пізнавальної діяльності студентів: розповідь, пояснення, лекція; метод ілюстрації та демонстрації при усному викладанні матеріалу, що вивчається;
- методи закріплення матеріалу, що вивчається: бесіда, робота з навчальним посібником (особливо активно застосовується);
- методи організації самостійної роботи студентів щодо осмислення та засвоєння нового матеріалу: робота з посібником, роздавальним матеріалом;
- методи перевірки та оцінювання знань, вмінь і навичок студентів: регулярне спостереження за роботою студентів, усне опитування (індивідуальне, фронтальне), контрольні роботи, перевірка домашніх завдань, тестування.

Навчальна лекція. Як один з словесних методів навчання навчальна лекція припускає усне викладення матеріалу, що відрізняється великою ємністю, ніж розповіді, великою складністю логічних побудов, образів, доказів і узагальнень. Лекція, як правило, займає все заняття, в той час як оповідання займає лише його частину.

В ході лекції використовуються прийоми усного викладення інформації, як в розповіді, підтримання уваги протягом тривалого часу, активізації мислення слухачів, прийоми забезпечення логічного запам’ятовування, переконання, аргументації, доказів, класифікації, систематизації і узагальнення. Найкращім прикладом може бути лекція-діалог.

Бесіда. Метод бесіди припускає розмову викладача зі студентами. Бесіда організується за допомогою ретельно продуманої системи питань, що поступово підводять студентів до засвоєння системи фактів, нового поняття або закономірності.

В ході застосування методу бесіди використовуються прийоми порушення питань, обговорення відповідей і думок студентів, корегування їх відповідей, прийоми формулювання висновків з бесіди. Питання до бесіди повинні бути достатньо продуманими для цілісного сприймання. Викладач може використати допоміжні, навідні запитання, що дозволять продовжити обговорення проблеми.

Проблемно-пошукові методи застосовуються в ході проблемного навчання. Слід зауважити, що під проблемною ситуацією треба вважати невідповідність між тим, що вивчається і вже вивченим. При використанні проблемно-пошукових методів навчання викладач використовує такі прийоми: створює проблемну ситуацію (ставить питання, пропонує задачу, експериментальне завдання), організує колективне обговорення можливих підходів до рішення проблемної ситуації, стимулює висунування гіпотез, тощо. Студенти роблять припущення про шляхи вирішення проблемної ситуації, узагальнюють раніше набуті знання, вибирають найбільш раціональний варіант вирішення проблемної ситуації.

10. МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи чи рівень засвоєння пройденого матеріалу. Поточний контроль проводиться за однією із таких форм: усне опитування, тестування, письмові контрольні роботи.

Підсумковий контроль проводиться з метою оцінювання результатів навчання на певному освітньо-кваліфікаційному рівні або на окремих його завершальних етапах. Підсумковий контроль включає як семестровий контроль, так і державну атестацію студента.

Семестровий контроль проводиться за однією із таких форм: семестровий іспит, диференційований залік або залік з конкретної навчальної дисципліни в обсязі навчального матеріалу, визначеного навчальною програмою, і в терміни, встановлені навчальним планом.

Усні методи. Вони найпоширеніші в навчальному процесі та проводяться як опитування студентів і співбесіду. Так перевіряється виконання студентами домашніх завдань і засвоєння ними нового матеріалу на занятті. Ефективність опитування та співбесіди при перевірці знань досягається тим, що викладач попередньо визначає питання для усного контролю, намічає конкретних студентів, з якими потім проведе співбесіду, передбачає варіанти своїх дій на той випадок, якщо студенти не зможуть відповісти на поставлені питання.

Письмові методи перевірки знань і вмінь також широко використовуються на різних етапах навчального процесу. Це контрольні письмові роботи, теоретичні питання. Вони дають можливість перевірити знання студентів і одержати зворотну інформацію про якість знань студента по темі.

Контрольні письмові роботи викладач ретельно перевіряє і їхні результати аналізує для себе і для студентів, проводиться робота над помилками. **Тест** є засобом контролю знань, умінь і навичок і рівня розвитку студентів. Тести виконують і діагностичну, і контролюючу функції. Тести являють собою серію питань і завдань по темі. Тест фіксує факт: студент на такому-то

(високому, середньому або низькому) рівні володіє матеріалом, що перевіряється. Тести як інструмент контролю знань, умінь і навичок студентів зручні тим, що вони виконуються в короткий строк, дозволяють перевірити знання всіх студентів.

11 КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

При оцінюванні навчальних робіт враховується: ступінь самостійного виконання робіт, обсяг завдань, рівень володіння розумовими операціями, вміння аналізувати, систематизувати, порівнювати, узагальнювати, робити висновки.

Підсумкова оцінка виставляється в кінці семестру. Вона узагальнено відображає знання студента з дисципліни.

Формою підсумкового контролю знань є залік.

«5» (відмінно) – глибока обґрунтованість, повнота, логічність, стрункість і переконливість відповіді, вміння застосовувати теоретичний матеріал у практичній діяльності за професією, вміння використовувати знання у нестандартних ситуаціях, знаходити джерело інформації та аналізувати її;

«4» (добре) – достатня обґрунтованість, правильність і логічність відтворення матеріалу, незначне порушення послідовності відповіді, переконливість (але не достатньо виразна), вміння використовувати теоретичні знання в практичній роботі та виконання простих творчих завдань;

«3» (задовільно) – деякі порушення логічності й послідовності, недостатня самостійність мислення, невпевнене застосування теоретичних знань у практичній роботі. Відповідь вірна, але недостатньо осмислена;

«2» (незадовільно) – необґрунтовані, помилкові і бездоказові висловлювання, недостатньо розвинена самостійне мислення, невміння застосовувати теоретичний матеріал у практичній діяльності;

Шкала оцінювання тестових завдань: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		

35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

12 МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Типова навчальна та робоча програми з дисципліни «Основи управлінської діяльності»
2. Конспект лекцій з дисципліни «Основи управлінської діяльності»
3. Інструктивно методичні матеріали до практичної роботи студента
4. Інструктивно методичні матеріали до самостійної роботи студента
5. Презентації тем навчального матеріалу.

13 РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Варналій З.С. «Основи підприємництва» Навчальний посібник-К.:Знання-Прес, 2002р.
2. Шатун В.Т. Основи менеджменту: Навчальний посібник. – Миколаїв: Вид-во МДГУ ім. Петра Могили, 2006. – 376с.
3. Перепелюк А.В., Ейтутіс Г.Д. Психологія ділового спілкування на транспорті. – Дніпропетровськ, Континент, 1996р.
4. Перепелюк А.В., Ейтутіс Г.Д. Основи менеджменту на залізничному транспорті. – Дніпропетровськ.: Січ, 1996р.

14 ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

1. INTERNET